

Velja po pošti:

za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . „ 2.—20
za Nemčijo ololetno . . . „ 29.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V upravi prejemanj mesečno . . . 1.80

Sobotna izdaja:

za eno leto . . . K 7.—
za Nemčijo ololetno . . . „ 9.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostopna petitvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat . . . po 30 v
za dva in večkrat . . . „ 25 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:

Enostopna petitvrsta po 60 v

Izhaja vsak dan izvenemšedelje in praznike ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Za vojno ali za mir v Rusiji?

Iz Stockholma poročajo: Glasom verodostojnih vesti leži nad Petrogradom smrad po požaru in nemirno razpoloženje. Nazadnje je pogorel veliki preiskovalni zapor Spalernaja. Ostri zimski mraz brani ljudem na ulico. V predmestjih nosi mnogo oseb revolver ali celo puško. Tavrijska palača je še zmerom podobna čebelnjaku. Glavna dvorana služi izključno radovednežem, ki oblegajo seje delavskega odbora. Zdi se, da je veliko člapov dume odpotovalo. Po čajarnah zbrani delavci trdovratno trdijo, da se še vedno vrše pogajanja z odstavljenim carjem, z generali in guvernerji. Kako nervozno je razpoloženje, kažejo najbolj neprestano menjajoče se govornice o obnašanju čet na fronti in v oddaljenih gubernijah, od katerih še vedno niso dospele obvezne izjave. Zimska palača, ki je bila po osvojitvi vsakomur odprta, je sedaj zastražena. Vse govori le o bodočem ljudskem glasovanju o vprašanjih: vojna ali mir, monarhija ali republika. Zahvaliti se je Kerenskemu, da ni buknil očiten spor medčasno vlado in delavskim odborom. Delavci si veliko obečajo od učinka takoimenovanega proletarskega manifesta vojujočim se državam. Zahtevajo, da nadzorujejo ministrstvo zastopniki delavskih mas ter da se ustanovi vsruska kmečka zveza. Odseki revolucionarnih vojakov in železničarjev tudi sestavljajo svoje zahteve.

Poročevalcu nekega švedskega lista je rekel v Petrogradu neki delavec: »Mi vodimo vojno samo proti tlačenju, ne pa proti tujim narodom. Če nekateri člani dume in častniki, ki so se nam pridružili, še vedno goje panslavistično misel in špekulirajo na sovraštvo proti Nemcem, toliko slabše zanje. Nemčija mora dati garancije, da se bo smela Poljska sama organizirati in si izvoliti svojo vladno obliko. Potem bi bila odpravljena ena najvažnejših ovir za mir med Nemčijo in Rusijo. Po zadnjih poročilih se vrši železniški promet kolikor toliko redno samo na finskih progah, čeprav so težave tudi tu vsak dan večje. Kolodvor Nikolajev železnice je še vedno zaprt. Moskovska proga je menda blokirana.

V ponedeljek je odpotovalo iz Petrograda 24 Finlandcev, ki so bili kot politični jetniki izpuščeni, v Helsingfors, kjer so jih slavnostno sprejeli. Na postajah preiskujejo vlake vojaki, če ni v njih častnikov. Ko je dospelo poročilo o umoru mornariških častnikov v Sveaborgu, je Kerenski brzojavno pozval mornarične vojake, naj opuste nemire.

Nemški socialni demokrati v Avstriji socialnim demokratom v Rusiji.

Pod tem naslovom poroča »Arbeiter-Zeitung«: V četrtkovi predsedstveni seji nemške socialne demokracije v Avstriji se je sklenila izjava, ki se pošlje borečim se proletarcem v Rusiji potom mednarodnega socialističnega urada. Besedilo izjave trenutno ne moremo objaviti, ker cenzura objave zaenkrat ne dovoli.

Ali naj Nemčija ponovno Rusiji svojo miroljubnost.

Naš zunanji minister grof Czernin je šel v Berlin. Dunajska »N. Fr. Pr.« piše tozadevno, da je konec carizma, ki je bil nositelj panslavizma in aneksij. Osrednji državi vodita zgolj brambno vojsko. Če se sedanja Rusija posveti notranjemu delu, bi to bila sreča zanjo, sosede in celi svet.

Glavno glasilo nemških socialnih demokratov berlinski »Vorwärts« piše pod naslovom: »Rusija in mi«, da je s padcem carizma dosežen velik vojni cilj socialnih demokratov. List pravi: »Rusija, s katero smo še v boju, je druga kakor tista, s katero smo vojno začeli. Na vzhodu nam ne stoji več nasproti carizem ampak, — danes še nasprotnik, kasneje pa morda kot prijatelj in zaveznik mirne bodočnosti — velik narod, katerega nismo nikdar sovražili. Nobene vlade nismo bolj sovražili kakor carjevo, noben narod pa našemu srcu ni bil bližji kakor ruski, ker se je uprl proti carju. Danes ima Rusija pravico izvedeti, ali stoji proti Nemčiji, ki hoče osvajati, ali proti Nemčiji, ki je pripravljena za mir,

ker spoštuje tuje pravice. Povejmo ruske-mu narodu, da lahko dobi mir, če ga hoče in da se medsebojno ne smemo siliti v nadaljnjo vojno z zahtevami, ki so proti časti, obstanku in razvoju enega obeh narodov. Naše sedanje stališče nasproti Rusiji ne odločuje samo našega razmerja do Rusije samo za čas vojne, ampak za desetletja po vojni. Če 140 milijonski narod na vzhodu kmalu ne jenja s sovraštvom proti nam, oстане naš sovražnik za dobo človeškega rodu. Ali naj svoje potomce obremenimo s to dedščino, ne da bi vedeli, kaj naj jim nudimo kot trdno protivarščino? Ne, sedaj se mora govoriti in sicer tako, da je izključena vsaka dvoumnost!

Zunanji minister Czernin v Berlinu.

Dunaj, 26. marca. Zunanji minister grof Czernin se je danes v spremstvu legacijskega svetnika grofa Colloredo odpravil v Berlin na razgovor z državnim kanclerjem (pri zadnjem kanclerjevem obisku na Dunaju se je ugotovilo popolno soglasje o nazorih, toda za vsa vprašanja ni bilo dovolj časa. Tako poročajo iz drugega vira. Op. ur.) V Berlinu je grof Czernin najprvo obiskal turškega poslanika Hakki paša.

Gorki zahteva mir.

Berlin, 25. marca. »Lokalanzeiger« poroča iz Malmö: Maksim Gorki je poslal vladi kakor tudi izvršilnemu odboru navdušen brzojavni pozdrav. V tem pozdravu slavi zmago ljudstva nad nositelji reakcije in poziva vse sinove Rusije da naj sodelujejo pri zgradbi nove Rusije. Obenem poziva vlado, da naj osvoboditev krona s sklepom miru. Mir pa naj ne bo za vsako ceno, ampak tak, ki omogoči Rusiji časten obstoj pred drugimi narodi na svetu. Nova vlada si bo pridobila ne le za Rusijo ampak za vse človeštvo največjih zaslug, ako se ji posreči doseči čim prej sklep miru.

Rusija naj ne osvojuje.

Stockholm, 26. marca. »Denj« zahteva, naj vlada izjavi še prej, ko bo zboroval postavodajalni zbor, da se popolnoma odpoveduje vsakemu osvojenju. Poljakom naj vlada ponudi svobodo, da sami odločujejo o svoji usodi.

Miljukov o položaju in o vojnih smotrih.

Lužano, 26. marca. »Corriere della sera« poroča 23. t. m. iz Petrograda: Miljukov je izjavil časninarjem: Začasna vlada dozdaj ni mogla zaveznikom zanesljivo obljubiti, če bo mogla vse obveznosti, ki jih je prevzela Rusija, tudi zvesto izpolniti. Danes lahko reče, da je preobrat in demokracija, ki zdaj vlada v Rusiji, približala narod demokratičnim narodom zaveznikov. Rusija, ki je bila dozdaj mrtev utež, bo postala živa sila. Zavezniki se le boje, da bi se ne zrahljala disciplina ruske armade, a tudi v tem oziru goji najboljše nade. Nemci morebiti sodijo, da je zdaj zanje ugodna velika ofenziva. Nevarnost je velika, a ves ruski narod je dolžan, da jo odbije. Demokratična misel ni mogoča brez zmag, brez likvidacije Turčije in brez osvoboditve narodov v Avstriji.

Petrograd ogrožen.

London, 26. marca. (Kor. ur.) Reuter poroča iz Petrograda: Oklic vlade izvaja: Sovražnik bo izbral vsako slabost na ruskem bojišču. Spomladi bo njegovo vojno brodovje zopet prosto. Petrograd bo zato zopet v nevarnosti. Sovražnikova zmaga bi poteptala svobodno Rusijo. Pruski seržent bi Rusom oropal vse svoboščine in ponovil carizem.

Odsek za vojno vodstvo.

Kodanj, 26. marca. »Politiken« poroča: Vojno vodstvo nameravajo poveriti odboru, v katerem bodo vojni, finančni in zunanji ministri. Ruski se bo pečal le s strategičnimi vprašanji.

Radoslavov o položaju.

Dunaj, 26. marca. Dopisniku »Reichspost« je ministriški predsednik Radoslavov izjavil: Splošen položaj smemo imenovati zelo ugoden. — Naša zveza z osrednjima državama je prešla v meso in kri vseh ljudskih slojev našega naroda. Ni je na svetu stvari, ki bi nas mogla zmotiti, da ne bi vstrajali pri svojih zaveznikih do konca in z njihovo pomočjo ustvarili novo mogočno Bolgarsko. V sedanji vojni smo

imeli manj izgub kakor v balkanski vojni. Glede Rusije je Radoslavov rekel, da se bo šele čez nekaj časa pokazalo, ali je ruski narod za mir ali pa na strani Miljukova in Buhana. Pripravljeno smo na vse. Glede Kitajske in Amerike ne veruje, da bosta krepko nastopili. Upa, da se bodo praktično misleči Amerikanci otrešli Wilsona.

Odprava cenzure za nemške in avstrijske liste na Ruskem.

Z Dunaja poročajo: Nova ruska vlada je dovolila uredništvom ruskih listov, da smejo v informativne svrhe prejemati preko švedske avstrijske in nemške liste brez cenzure.

Nastopi proti Angliji v Petrogradu.

Bern, 26. marca. Zelo zakasnelo je došlo danes z nevtralne strani poročilo o revoluciji v Petrogradu, ki poroča o novih podrobnostih. Med nemiri so bili tudi veliki izgedi proti Angliji in proti angleškemu veleposlaniku Buchananu, ki je moral z avtomobilom pobežniti na svoje posestvo v petrograjski okolici. Med izgedi pred angleškim veleposlaništvom so ubili enega pisarja, ki je prišel iz palače. Buchanan se je šele vrnil, ko mu je nova vlada zagotovila, da ni nobene nevarnosti več.

Veleposlaniki sporazuma pozdravili ruski ministrski svet.

Petrograd, 25. marca. (K. u.) Petrograjska brzojavna agentura: Angleški, francoski in italijanski veleposlanik so se podali danes v mestno hišo, kjer je zboroval ministrski svet. V imenu svojih vlad so pozdravili začasno vlado.

Švica je priznala novo rusko vlado.

Berlin, 26. marca. »Vossische Ztg.« javlja iz Basla: Zvezni svet je naročil švicarskemu poslaniku v Petrogradu, da naj stopi v uradne stike z novo rusko vlado.

× × ×

Nova ruska zastava.

Malmö, 26. marca. Potrjuje se, da se po odpovedi carja Nikolaja izrekli vsi armadni poveljniki za novo vlado. V Helsingforsu so blagoslovili z velikimi slovesnostmi novo rusko zastavo. Prejšnja je bila belo-modro-rdeča, nova je modro-belordeča. (Barve v novi zastavi ruske države so sestavljene v istem redu kot pri zastavi francoske republike.)

× × ×

Za rusko zvezno republiko.

Berlin, 26. marca. »Berlingske Tiden« poroča iz Haparande: »Rusko Slovo« zahteva republiko. Malim, zatiranim narodom se mora zagotoviti obstoj, ki je pa le mogoč potom zvezne republike. Brez nje nadaljnji obstoj Rusije ne bo mogoč.

Kadeti za republiko.

Berlin, 26. maja. (K. u.) »Lokalanzeiger« poroča: Kadeti, ki so se zdaj izrekli za republiko, so storiли to gotovo pod pritiskom delavskega odbora, ker dozdaj so bili pristaši monarhije. Delavci zelo otežkujejo položaj s svojimi zahtevami. V Petrogradu se še zmernejši može nekoliko držje, v Moskvi pa vladajo neomejeno delavci in pristaši skrajne levice.

ženska volilna pravica na Ruskem.

Milan, 25. marca. (K. u.) »Corriere della sera« poroča, da bodo podelili Estoniji (Estland) samoupravo. Trdi se, da bodo ženskam podelili aktivno in pasivno volilno pravico. — V petrograjskem novem mestnem svetu sedi že nekaj žensk, med njimi Miljukova žena. V Moskvi bodo v 14 dneh dopustili ženske odvetnice.

Čaidze ni vstopil v začasno vlado.

Stockholm, 26. marca. Voditelj delavcev Čaidze ni hotel vstopiti v začasno vlado. Delavci so izvolili odbor, ki naj nadzoruje dejanja vlade.

× × ×

Finsko Fincem!

Stockholm, 25. marca. (Kor. ur.) Na Finskem so zadnje dni zahtevali na shodih, naj Finsko upravljajo Finci sami.

× × ×

Revolucija in ruska armada.

Vojni poročevalci poročajo z dovoljenjem vojnega tiskovnega stana. Pričakovano se je, da bodo merodajni vojaški krogi kolikor mogoče dolgo vojakom prikrivali dogodke v zaledju. A kljub najstrožjemu povelju le ni bilo mogoče bojne črte zapreti nasproti zaledju, dasi so takoj vse dopuste preklicali.

Ruski vojaki so na razne načine zvedeli o veliki revoluciji. Na mnogih točkah so obvestili Ruse avstrijski in nemški vojniki prvi o dogodkih doma z letaki, ki so jih metali v njih jarke. Rusi seveda niso bili zaupljivi, a končno so le prodrlje med nje poročila iz njih zaledja. Častniki svojim vojakom dejanskega položaja niso več mogli prikrivati.

Ujetniki potrjujejo, da je odpoved carja elementarno vplivala; posebno častniki so bili razburjeni, ker so tudi zasebno o dogodkih poučeni. Uradno se je ruskim vojskovodjem naznanilo, da namerava revolucija narodu podeliti popolno svobodo.

Med ruskimi vojskovodji in vojniki so zadnje dni vse storili, da jih navduše za vzore revolucije. Ruski vojaki sodijo, da je revolucija važnejša za mir kakor za svobodo.

Pred nekaterimi dnevi so v nekem odseku naznanjevale deske v sovražnih strelskih jarkih, da so velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča razglasili za vrhovnega poveljnika. Drugod so deske naznanjevale, da se bo kmalu sklenil mir. Tu in tam se klicali vojniki hura.

Vsi vojskovodje za novo vlado.

Kodanj, 26. marca. V vojnem odseku generala Dimitrijeva so izpremenili vojskovodje. Zdjaj so se vsi armadni poveljniki izrekli za novo vlado, ki je zagrozila, da bo tiste vojne skupine izstradala, ker jim ne bo ničesar poslala, če se ji bodo poveljniki upirali.

Rim, 26. marca. (K. u.) »Agenzia Stefani«: General Ruski je prisegel s svojo armado zvestobo začasni vladi. General Judenič, poveljnik armade v Kavkazu, je tudi napovedal, da bo ponemal Ruskega. General Everth, poveljnik srednje zahodne bojne črte, je odstopil, nadomestil ga je general Lešicki. Vojni minister Gučkov je odpotoval na bojišče.

Generalissimus Aleksejev.

Stockholm, 26. marca. »Stockholm Tidningen« poroča iz Petrograda: Vlada je imenovala Alekseja za generalisima.

Nova prisega ruskih vojakov.

Stockholm, 26. marca. Nova prisega ruskih vojakov slove: Obetam, da bom ubogal začasno vlado, ki vlada rusko državo, dokler ne bo narodni zbor po volji ljudstva določil končno veljavno vladno obliko.

× × ×

Car.

Petrograd, 25. marca. (Kor. ur.) Petrograjska brzojavna agentura: Vse vesti, da bi bil car pobežnil, so popolnoma izmišljene.

Preiskave v carjevi palači.

Stockholm, 26. marca. Organi revolucionarne vlade so izvedli v carjevi palači hišno preiskavo. Našli so veliko živih orožja in razstrelilnih snovi.

Veliki knez Nikolaj Nikolajevič zaprt.

Stockholm, 26. marca. Poroča se, da so velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča zaprli.

Car sme čitati časopise. — Osemurni delavnik.

Rim, 26. marca. (K. u.) »Agenzia Stefani«: Začasna vlada je dovolila, da sme car čitati časopise. Delavski odbor je sporazumno s tvorničarji uvedel v petrograjskem okraju osemurni delavnik, ki ga nameravajo uvesti v celi Rusiji.

Ustanovitev revolucionarskega tribunala v Rusiji.

»Petit Parisien« poroča iz Petrograda: Provizorična vlada namerava ustanoviti revolucionarski tribunal, ki bo sodil o usodi ministrov in oseb, ki so obtožene izdajstva na narodu. V tribunalu bodo odlični odvetniki in člani dume.

Protopopov namenoma zabranil uvoz kruha v Petrograd.

Stockholm, 26. marca. S poučene strani se naznana, da je Protopopov nalašč zabranil uvoz kruha v Petrograd. Izrazil bi namreč rad upor, da bi izsilil poseben mir.

Nevarnost lakote.

Stockholm, 26. marca. Duma je izdala oklic prebivalstvu, posebno kmetom, ki izdajo: Glavno mesto se pričela stradati. Zaloge zadržajo le za nekaj dni. Tudi armada je izpostavljena lakoti. Sadržavljani kmetje! Vaša sveta dolžnost je, da preskrbite tiste, ki so Vas osvobodili sovražnega jarma, da jih ne bo zopet poglajala lakota v roke zatiralcev.

Rotterdam, 26. marca. »Daily News« objavljajo zelo pesimističen članek o položaju v Rusiji. Pravijo, da je vse odvisno od hitre organizacije dovoza živil. Če se to ne izvede, bo glavno mesto v desetih dneh ravno tako slabo preskrbljeno z živili, kakor pod carjevo vlado dan pred revolucijo.

Požar v pristanišču Vladivostok.

Stockholm, 26. marca. V mestnih pristaniških zgradbah v Vladivostoku je nastal silen požar, ki se je bliskovito razširil na vse strani. 100.000 funtov bombaža in za sedem milijonov rubljev municije je uničene. Japonski parnik z municijo, ki je bil zasidran v luki je zletel v zrak. Sumijo, da so zaprili orožniki. Veliko orožnikov so zaprli.

V Rusiji se boje kmečkih uporov.

Kodanj, (Kor. ur.) »Times« priporoča novi vladi, naj odgovori, kaj se bo zgodilo z obseznimi carjevimi posesti. Veliko kmetov in tudi vojakov se je namreč vrnilo v svoje vase, ker se boje, da ne bi zamudili delitve zemlje. Naj se jim položaj pojasi, da ne bodo izbruhnili kmečki upori. Vladimirja Lvova, novega prokuratorja svetega sinoda, liberalni krogi zelo pozdravljajo. Vse šole, pristaje stare vlade, so odstavili. Metropolit v Petrogradu bo postal knez Uhtopolit.

Krvava vstaja na Kavkazu.

Kodanj, 26. marca. Na Kavkazu je bila revolucija zelo krvava. Predno je izbruhnila, so še hitro poslali 800 delavcev iz petrolejskih vrelcev na bojišče. V Baku je izbruhnila splošna stavka, tudi vojaki so se ji bili pridružili. Izgredi so bili hudi. Tvorničarje so pretepali, veliko so jih ubili.

Kavkaz zahteva samoupravo.

Rim, 26. marca. (K. u.) »Agenzia Stefani« objavljajo Kavkaza zahtevajo, naj se jim podeli samouprava.

Položaj na ruskem bojišču.

Stan nekega armadnega poveljstva na vzhodu, 25. marca. Z dovoljenjem vojnega tiskovnega stana poročajo vojni poročevalci: Ker Rusje revolucija na bojišču se ni vplavala. Ker se že več dni taja sni, so se sovražne postojanke več kilometrov izpremenile v luže. Omrežje ruskih postojank leži splošno nižje, kot naše. Rusi za to več trpe, po kateri v svojih jarkih, v katerih se je poskrbelo, da se voda odteka. Zadnje tedne se ni nikjer nič velikega izpeljalo. Bojna črta je ravno toista, kakor danes, da bi Rusi zadnje dni poskušali, da bi prebili naše postojanke. Zda tudi Rusi ne kažejo nobene podjetnosti, nastopamo le mi. Mala naša padajta dokazujejo, da naše čete izgube in kažejo svojo lastno premoč nad Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 26. marca. Uradno se poroča: Severno doline Czobanyos se je izjalovil ruski napad. Sicer nič novega. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 25. marca. Uradno: Na rumunski bojni črti je bilo mirno.

Na južnem Balkanu.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 25. marca. Uradno: Na zahodnem bregu Ohridskega jezera praske med poizvedovalnimi četami. Na obeh bregovih Prespa jezera slab ogenj s topovi. Sovražnik je močno obstreljeval s topovi. Ravno steno in vase Trnovo in Magarevo. Bolgarske in nemške čete so tu napadle in vzele bližnji francoski jarek, iz katerega je sovražnik bežal. Na ostali bojni črti slab ogenj topov.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 26. marca. Glavni stan: Na vzhodnem bojišču in na makedonski bojni črti se položaj ni izpremenil, topovi na predpolju so le malo delovali. Naši letalci so metali bombe na tabore čet pri Snevčih južno Dojranskega jezera. Učinek je bil prav dober.

NEMŠKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 26. marca zvečer. Uradno se poroča:

Na makedonskem bojišču so se severozahodno Bitolja zopet močnejše bojevali.

Okrožni poveljnik v Peči polkovnik Rudolf Löbl je umrl.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 26. marca. Uradno se poroča: Nobenih posebnih dogodkov. Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

25. marca. Na tridentinskem bojišču je neugodno vreme 24. t. m. oviralo topničarje. Na Monte Sief (Cordevole) smo odbili sovražni poizvedovalni oddelek. V dolini Visdente (Piave) ej poizkusil sovražnik v varstvu megle presenetljivo napasti naše postojanke, a smo ga popolnoma odbili. Na julijski bojni črti so večeraj topničarji dalje obstreljevali. Na Gorico so zopet padale granate, ki pa niso zahtevale nobene žrtve. Na Krasu so poizkušali sovražni oddelek zvečer po ljutom obstreljevanju vdreti v naše črte pri Lucatti, a smo jih odbili in razkropili.

Kako poroča Cadorna.

Dunaj, 25. marca. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana: Italijanski generalni štab poroča: Neki oddelek je zasedel 20. marca na strminah Dosso Sasina (južno Loppio) predlino sovražne postojanke, da selen in strelivo in material. Prijubimo; za se omenjena predpostojanka nahaja južno Loppio, kota 371 pri južnem koncu Loppio jezera. Šest ur je imel sovražnik v točko zasedeno. Ur je ni nobena; izgubili sploh nismo nobenega moža.

Italijansko časopisje o bodoči ofenzivi.

Dunaj, 26. marca. Politična korespondenca javlja: Italijansko časopisje se vedno bolj peča z srbdo avstrijske ofenzive. Posebno jih skrbi sodolovnje nemških divizij, o katerih pravijo, da jih bo vodil Hindenburg.

»Secolo« pomiruje.

Milan, 25. marca. »Secolo« objavlja iz italijanskega glavnega stana poročilo, da se ni opazilo na avstrijski strani zadnje čase posebno pospešeno zbiranje čet in nakopičenje streliva. Italijansko vojno vodstvo pa računa, da še vedno obstoje razlogi, ki so povzročili lansko majnikovo ofenzivo. Sovražnik je vzhodno Gardskega jezera zgradil 2500 km novih cest in je pustil velike sile pehote in topov na glavnih točkah. Italijansko vojno vodstvo je pripravljeno na velik sovražen napad bodisi proti Vicenzi ali proti Lombardiji, ali pa proti istočasnem napadu s severa in z vzhoda. Velike obrambne naprave se raztezajo 1 km globoko ob tridentinski in ob vzhodni bojni črti. Italijanske čete so spočite. Tudi italijanski vojskovodji, ki so jih ostro prebrali, so na višku svoje naloge.

Manifestacija društv Trento e Trieste v Rimu.

Lugano, 26. marca. (K. u.) Manifestacija, ki jo je napovedalo društvo Trento e Trieste, se je vršila le v zaprtim gledališču. Sevorili so minister Commandini, zastopnik rimske mestne uprave in bivši občinski svetnik na Reki Armano Hodnik. Zahtevali so, naj dobi Italija tudi Dalmacijo. Govoril je tudi bivši ministrski predsednik Salandra.

Za odgoditev italijanske zbornice.

Lugano, 26. marca. Za odgoditev zbornice je glasovalo 283 proti 32 glasovom.

V Italiji se hoje posledic ruske revolucije.

Curih, 26. marca. V državah sporazuma se pripravljajo važni dogodki in veliki preobrati. V Franciji bodo morali sklicati narodni zbor, ki bo morebiti usoden tudi za predsednika Poincaréja. Na Angleskem bo zborovalo ministrstvo in obe zbornici pod predsedstvom kralja v tajni seji, v kateri bodo odločili o kraljevih vprašanjih. V Italiji se je položaj tako poostiril, da bo morala kruna najbrž odrediti izredne ukrepe. Pričakuje se, da bo izdal kralj važen oklic. Vse to je povzročila ruska revolucija.

Oblegovalno stanje v Turinu.

Düsseldorf, 26. marca. »Generalanzeiger« poroča iz Lugana: Radi trajnih nemirov so v Turinu razglasili oblegovalno stanje.

Italijani pričakujejo miru.

Curih, 26. marca. Italijanski listi upajo, da se bo poleti sklenil mir. Tudi francoski krogi pričakujejo, da se bo kmalu končala vojska, morebiti že poleti.

Spominjajte se goriskih beguncev!

Bojna vihra na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 26. marca. Glavni stan: Od prekopa La Basse do južnega brega Scarpe se je bil večeraj besen boj s topovi. Na gričih južnih St. Quentin so napadle naše čete večeraj Francoze, ki so bili vdrli čez Somme in prekop Crozart, v besnem boju so jim zadale velike izgube. Ujele so 100 mož in zaplenile več strojnih pušk in en top. Vzhodno Ailette in proti črti Leully—Neuville je napadel sovražnik z deli divizije naše prednje oddelke, ki so sovražnika, kateri je na nekaterih točkah trikrat naskočil, odbile z velikimi izgubami zanj. V boju moža z možem se je izgubal pri Crdonelle severno Aisne na pad Francozov. Skupina letal je napadla 24. marca zvečer Dünkirchen. Opazovali smo več požarov. Sovražnik je izgubil večeraj v zračnem boju 11 letal.

NEMŠKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 26. marca, zvečer. Uradno se poroča:

Boji prednjih straž pri Lagnicourt, severovzhodno Bapaume in pri Roisel, vzhodno Peronne. Sicer na zahodu ob slabem vremenu nič posebnega.

Med Arrasom in Aisne. — Pri Beaumetz.

Berlin, 26. marca. Wolff poroča: Spopadi, veliko jih je bilo, v izpraznjenem ozemlju med Arrasom in Aisne so le na nekaterih točkah presegle navadne boje prednjih straž. Naši spretno vodeni oddečki so se spretno izogibali resnejših bojov, umikali so se deloma proti jugu, deloma proti vzhodu. Slabim oddelkom se je na več točkah posrečilo, da so krmavo odbili sovražne čete, tudi bataljoni in polki so se nahajali med napadalci. Južno Beaumetz smo našli nad 150 sovražnikov. Tudi v bojih z ročnimi granatami so bile sovražnikove izgube znatne. Večkrat so napadle naše čete po kratki pripravi s topovi, vzle so sovražnikovo vojsko in oženje in se vrnile z ujetniki. Naši topovski inženji je zopet drugod sovražnika prisilil, da je moral zapustiti postojanke; tudi zbiranja čet je ožen topov Eiffelovega stolpa.

Z večerajevih razkropil se poroča, da so zavzeli Francozi dve prednji utrdbi pri Lafere. Francoska brzovjaka sama izvaja, da se je to zgodilo brez boja, kar dokazuje, da sta ti dve utrdbi, ki pač več tega ime na ne zaslužita, brez vsake vojaške vrednosti.

O položaju na zahodnem bojišču izvajajo dunajski vojaški kritiki 26. t. m.: Večera in predvečerašnjim se je na zahodni bojni črti osredotočeval boj v prostoru med črti Cambrai — St. Quentin (ob prekopu Escaut) — La Fere (jugozahodno Laona). Če se primerjajo nemške postojanke pred izpraznitvijo, se pokaže, da so se Nemci na spaznemzihih mestih umakali do 30 kilometrov. St. Quentin, La Fere in Laon Nemci še drže.

Spopadi so se končali tako, kakor je želelo nemško vojno vodstvo. V nekem odseku so nastopili večeraj že močne francoske sile, deli več divizij. Iz teh bojov, ki nimajo še medsebojne zveze, se bodo morebiti v bližnjem razvili večerajski boji, ki se bodo tudi s strani sovražnika vodili po načrtu in v zvezi s položajem v sosednjih prostorih. Od sklepa nemškega vojnega vodstva ho odsklepa, če se bodo boji razvili v bitko.

Sovražnik je zadnje dni hitreje zasledoval. Svojo prvotno bojozen in previdnost je popustil. Ne vemo, če so Nemci že končali svoje umikanje. Položaj se mora posebno med La Fere in Soissonsom kmalu pojasniti; tam so prodrli Francozi že na vzhodni breg Ailette. Vprašati se mora, če nameravajo Nemci izprazniti tudi svoje postojanke v Champagni (prostor Soissons — Reims).

Francosko uradno poročilo.

23. marca ob 11. uri ponoči. Med Somme in Oise so naše čete podnevi s popolnim uspehom nadaljevale ofenzivo. Sovražnika, kaj se je trdovratno branil, smo potisnili nazaj na široki bojni črti 2 do 4 km severno in vzhodno prekopa Saint-Quentin. Severovzhodno Tergniera so napredovali dolino Oise. Nemci so tam nadvladali mesto La-Fère. Južno Oise smo prekoparili Ailette. Severno Soissons so naše čete znatno napredovale proti Margihalu.

24. marca ob 11. uri ponoči. Severno Somme smo preganjali sovražnika do robu Sary, kjer se je ustavil v prej pripravljenem jarku. Med Somme in Oise so naše čete zapletle sovražnika, ki se je korakoma branil, v bitko in ga vrgle približno en kilometer severno Grand Seraucourta in Gibrecourta. Zasedle so zahodni breg Oise od predkrajev La Fere do severno Vendena. Polastili smo se dveh prednjih utrb La Fere. Južno Oise smo kljub poplavi, ki jo je bil povzročil sovražnik, znatno napredovali. Na vzhodnem bregu Ailette smo osvojili več vasi in smo vrgli nemške prednje straže v spodnji del gozda Concy. Severno Soissons se položaj ni posebno izpremenil.

Naši letalci so vrgli ponoči na 23. in v bodoči noči 1100 krogel na tovarne v Diederhofnu in na kotlino Brieg in na kolodvor Conflans.

Angleško uradno poročilo.

23. marca. V ozemlju, kjer smo napredovali, so se razvili boji med našimi prednjimi stražami in sovražnimi oddelki na splošni črti Etrevillers-Beaumontz-les-Cambrais-Beauraine. Odbili smo sovražne protinapade pri Aizecourt in pri Betumetz-Francourt. Svoje postojanke smo držali in nekaj mož ujeli. Pri Ecourt in pri Croiselles so naše čete napredovale.

London, 24. marca. Naše čete so zasedle Ralet, 7 milj vzhodno Peronne. Danes zjutraj so močni sovražni oddečki napadli našo postojanko Beaumetz-Les-Cambrai. Vdrlji so v vas. S protinapadom smo jih vrgli. Podnevi smo napredovali na bojni črti poldruge milje jugozahodno in zahodno St. Meina, kjer smo odbili sovražne napade.

Boji pri Somme vedno večji. — Nemci poplavljajo izpraznjeno ozemlje.

Genj, 25. marca. »Journal de Geneve« in večina pariških listov poroča, da postajajo boji zadnjih oddelkov z Nemci vedno obsežnejši. Pričakujejo se večji spopadi dalekosežne važnosti. — »Matin« pravi, da Francozi in Nemci zato tako počasi napredujejo, ker skrbe francosko in angleško vojno vodstvo Hindenburgove pasti. — »Petit Parisien« piše, da Nemci spretno in obsežno poplavljajo važne točke. Premikanje vzvznih čet je zato zelo otežkočeno.

Vznemirjenje Angležev in Francozov.

Berlin, 24. marca. Polkovnik Stegeman pravi v »Bundu«: Ne more se reči, da so Nemci že zaključili umikanje, s katerim hočejo doseči prostost nastopa. Zelo umljivo je, zato, ker so Francozi in Angležji nemirni. Hindenburg je strategično velikansko pridobil, ker je odklonil nameravano bitko med Sommeourtom in Dreslincourt. Sovražnik se nahaja v strategični negotovosti, kaj si je večje niti predstavljati ne moremo. Zgodovina nas uči, da če izvežbani vojskovodje, kakor je Hindenburg, odkloni bitko, povzroči sovražniku več škoda, kakor če ga premeja.

Vojni svet sporazuma v Calaisu.

Haag, 26. marca. V Calaisu se je sešel vojni svet sporazumnih držav. Posvetujejo se o položaju, ki je nastal po umaknitvi Nemcev na zapadu.

Nemška razdelitev Belgije.

Brusel, 25. marca. Generalni guverner je Belgijo razdelil v dve upravni ozemlji. Prvo obsega province Antverpe, Limburg, Vzhodno in Zahodno Flandrijo in okrožji Bruselj in Louvaine, drugo pa provinca Hennegau, Liege, Luksemburg, Namur in okrožje Nivelles. Sedež prvega upravnega ozemlja je v Bruslju, drugega v Namuru.

Princ Friderik Karel ranjen v angleškem vojnem ujetništvu.

Potruje se, da se nahaja princ Friderik Karel v angleškem vojnem ujetništvu. V zračnem boju je bil dvakrat ranjen. Operirati ga morali takoj.

Amerika pred vojno.

Še nekaj dni.

Berlin, 26. marca. Washingtonski dopisnik »Tempsa« javlja: Vlada je sporočila časopisju Kongresu je sklican, da more oficila ugotoviti vojni stanje, ki že dejansko obstoji med Ameriko in Nemčijo.

Berlin, 26. marca. »United Press« brzojavlja iz Washingtona: Voja namreč vojna je gotova. Eksplozije pričakujejo vsak hip. Takoj po seji kongresa bodo zavezniški dobili 2 milijardi dolarjev. V vzhodnem delu se vrše vojne demonstracije, pri katerih slavijo zavezničke. Uradno se ve, da ni niti najmanjše možnosti, da bi se vojna odvrnila.

Berlin, 26. marca. (Reuter iz Washingtona): Širijo se govorce, da hoče neka nevtralna država ponuditi svoje posredovanje med Ameriko in Nemčijo. Vlada razglaja, da razpne, da je to nov poizkus Nemčije, da uradno in v tajni poizkuša Wilsona v zadrego. Uradno se izjavlja, da se ne bo oziralo na nobene posredovalne predloge, razven če Nemčija ostavi brezobzirno podmorsko vojno.

Ameriške vojaške priprave.

Berlin, 26. marca. O pripravi za zborovanje kongresa ameriških držav se poroča, da ne mislijo na politično zvezo z entento. Po poročilih francoskih listov je vojaški program tak: Mobilizacija cele mornarice z opiralisci na francoski in angleški obali; vojnim ladjam entente odpro ameriške luke in ladjedelnice; neomejena dobava vojnega materiala; zagotovitev prevoznov v Vladivostok, mobilizacija milice za vzdrževanje miru in reda v notranjosti; vojna mornarica dobi na razpolago vse trgovske in vojne ladje v ameriških pristaniščih. Nemčija dobi zanje nekaj odškodnine, če niso bile zaplenjene v povračilo za potopljene ameriške ladje. Program obsega tudi velike trgovske kre-

dite, mobilizacijo železnic, vojnih industrij in trgovskih ladj.

Združene države mobilizirale armado in mornarico.

Washington, 25. marca. (K. u.) Vojni oddelek je pozval pod orožje 14 polkov narodne garde. Predsednik je podpisal povelje, naj se moštvo mornarice pomnoži na 87.000 mož.

Nizozemska in Združene države.

Rotterdam, 26. marca. Nizozemska vlada je odklonila prošnjo Združenih držav, ki je želela, naj dopusti oboroženim ladjam vhod v njih pristanišča.

Kitajska proti Nemčiji.

Berlin, 25. marca. (K. u.) Kitajski poslanik je prosil po naročilu svoje vlade, naj mu izroče potne liste.

Vojna moč Kitajske.

Kitajska je torej prešla v tabor sporazuma in pretrgala diplomatske zveze z Nemčijo. O tem vprašanju smo že zadnjič obširneje pisali, danes pa prinašamo podatke o vojni moči Kitajske.

Kitajska danes nima enotne vojne moči; moderne preosnove so bile pač v teku, toda daleč preko prvih začetkov pač niso dospele.

Armada je tačas sestavljena iz moderno organiziranih krdel in iz nekdanjih (starokitajskih) čet, t. j. iz prapornih čet, iz čet zelene zastave, končno iz mongolskih in tibetanskih milic. V smislu današnjih zahtev ni mogoče tem starim formacijam, že radi njihovega orožja in opreme, priznati nobene vojaške vrednosti.

Svoj čas dovoljena preosnova naj bi se bila izvedla do leta 1922. Po tej preosnovi bi imela armada — ne glede na nadaljno razporedbo — obsegati 36 divizij. Vsaka divizija naj bi sestajala iz 4 pehotnih in 1 konjeniškega polka, iz 9 topniških baterij, 1 pionirskega in 1 trenskega bataljona, vsega skupaj približno 10.000 mož. (Meseca avgusta 1916 je došlo iz Pekinga poročilo: Kitajsko vojno ministrstvo je pripravilo zakonski načrt, glasom katerega naj bi se organiziralo 50 divizij, ki bi bile na razpolago osrednji vladi, in 10 divizij, ki bi bile podrejene neposredno pokrajinskim oblastem; vsega torej stalna armada 60 divizij.) Tačas razpolaga Kitajska menda z naslednjimi modernimi krdeli: 14 pehotnih divizij, 9 samostojnih brigad, 5 rezervnih brigad in 4 do 5 konjeniških brigad, skupaj 400.000 mož.

O vrednosti teh čet so mnenja jako različna, kakor je omenjeno tudi v delu ruskega generalnega štaba: »Kitajska in Japonska«. Na eni strani se trdi, da preosnova hitro napreduje in dosega dobre uspehe, na drugi strani pa se pripominja, da se čete po svoji notranji vrednosti niso izpremenile, da so torej slabo izvežbane in nedisciplinirane. Poslednje mnenje prevladuje ter se naglaša, da tradicionalna miroljubnost Kitajca sploh onemogočuje, da bi se ustvarila dobra armada, ki bi bila sposobna, nastopiti proti kakim evropskim vojski.

Vendar pa osebni vtis, ki ga napravljajo po japonskem vzorcu preosnovane kitajske čete, neki ni neugoden. Ne da se tačiti, da je treba v armadi premagati znatne jezikovne težkoče (vsaka pokrajina govori lastno narečje), kakor tudi težkoče, ki jih napravljata velika razlika v izobrazbi posameznih vojakov. Vendar v tem oziru zelo veliko stori patriotična vojaška literatura. Kljub vestni vojaški izobrazbi najdejo še čas za pouk v zgodovini, poljedelstvu, trgovini in industriji. Znatno bi bilo, ako bi hoteli soditi Kitajce po elementih, ki hodijo iz severne Mandžurije na Rusko dela iskat. Severna Mandžurija je služila svoj čas Kitajski kot ozemlje za naseljevanje izgnancev, kar nam pojasnjuje tudi veliko število Kunguzov. Sicer pa hočejo tudi te storiti neškodljive; kunguške voditelje bodo porabili kot podčastnike in njim, tako upajo, se bodo potem trumoma pridružili tudi ostali Kunguzi.

Kar se tiče notranje Kitajske, je znano, da daje njeno prebivalstvo izvrsten vojaški material. Splošno zanimanje za vojaške stvari se kaže v prostovoljnih pripevkah za armado, v velikem navalu k naborom, v živahnem pozdravljanju čet, kjerkoli se pokažejo, v množičnih vojaških javnih shodih itd.

Slabost armade tiči predvsem v tem, da nima enotnega orožja. Puške, strojne puške in topovi so najrazličnejšega kalibra in konstrukcije. Drugo zlo je brezupno stanje prateža, ki povzroča, da se armada ne more veliko gibati. Toda tudi na tem poprišču so neumorno delali za izboljšanje. Ker Kitajska sama ni posebno sposobna za izdelavo vojaških voz in voznih kuhinj, so oddali velika naročila Združenim državam. Celo aviatike niso zanemarili. Francoski letalec Bonnet je s pomočjo instruktorjev organiziral več letalskih oddelkov z zrakovlovnimi napravami.

Ker doslej ni bilo mogoče uvesti splošne brambne dolžnosti, so izboljšali naborni sestav po ameriškem zgledu. Naborniki ne smejo biti nad 25 let stari in morajo slu-

žiti najmanj tri leta, splošno pa morajo ostati v aktivni službi do 40. leta starosti.

Napačno bi pa bilo misliti, da je stanje vseh čet tako ugodno, kakor je to opaziti ponekod.

Tudi kitajska vojna mornarica nikakor ne more tvegati boja s kako moderno vojno mornarico. Obsega 6 oklopnih križark, od katerih sta bili dve (po 2750 ton in 22 vozlov brzine l. 1911. spuščeni v morje, ena je iz l. 1899. (4300 ton in 24 vozlov brzine), tri so bile dograjene l. 1897. in 1898. (po 3000 ton in 20 vozlov brzine). Dalje imajo Kitajci tri križarke za mine po 850 ton iz let 1897., 1900. in 1901., sedem topničark po 745 ton in štiri po 565 ton, 4 torpedorušilce po 400 ton, 12 polagalcev min, 140tonsko topničarko in tri nedograjene oklopne križarke.

Letalni napad na Solijo.

Solija, 26. marca. Z juga je danes ob 8. uri zjutraj priletel nad mesto 7 sovražnih letal. Z obrambnimi topovi so takoj streljali nanje. Sovražni letalci so se morali takoj umakniti. Čez ¾ ure je priletelo zopet sovražno letalo nad mesto, ki se je pa moralo tudi takoj obrniti, ne da bi bili le eno bombo vrgli.

Najnovejše iz Rusije.

Odpoved velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča.

Berlin, 27. marca. (Kor. ur.) »Vossische Zeitung« poroča glede na odpoved velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča: Začasna vlada je svojčas poročala, da je car, ko se je odpovedal prestolu, manifest, s katerim je velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča imenoval za vrhovnega poveljnika, prostovoljno sestavil in podpisal. V resnici so pa takrat carja v Pskovu prisilili, da je podpisal spis, ki so mu ga bili predložili. Ne more se dvomiti o tem, da je nova vlada res nameravala Nikolaju Nikolajeviču poveriti vrhovno poveljstvo. Nikolaj pa ni takoj odpoval v Petrograd, ker so mu najbrže njegovi petrogradski zaupniki sporočili, da mora nova vlada upoštevati zahteve socialistične postranske vlade, ki se odločno brani, da bi bil on imenovan za vrhovnega poveljnika. Dne 19. marca so izročili velikemu knezu brzojavno vabilo, naj pride v Petrograd. Najbrže je zato sodil, da se je vlada dume glede na njegovo imenovanje sporazumela s postransko vlado vojakov in delavcev. V resnici so pa postavili velikemu knezu past, da ga izvabijo v Petrograd, kjer bi jim ne mogel več škodovati. Velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča bodo najbrže v kratkem zaprli.

Preosnove v ruski armadi.

Amsterdam, 27. marca. (K. u.) »Times« poročajo iz Petrograda o nameranih preosnovah v ruski armadi: Vojaki se bodo v bodoče sami preskrbovali. Vsaka stotnija bo v ta namen volila komisijo 8 vojakov, ki bodo dobili lastnega dobavitelja in pisarja; častniki bodo imeli pravico, da bodo komisije nadzorovali. V častniškem zboru bodo odpravili dosedanja protekcija. Stare generale bodo upokojili. Armade ia bojišču in tiste, ki počivajo, bodo v tesnejšem stiku, kot dozdaj.

General Lešicki poveljnik vojne skupine.

Kodanj, 27. marca. (K. u.) General Lešicki je imenovan za poveljnika neke mejne skupine na ruski zahodni bojni črti.

Odstop generala Everta.

Berlin, 27. marca. (K. u.) General Evert je izročil začasni vladi prošnjo za odstoj. V kritičnih dneh red carjevo odpovedjo je držal s cerjem. Od Evertovega naslednika generala Lešickega pričakujejo, da bo vplival odločilno na častniški zbor prejšnje Evertove armadne skupine.

Razna poročila.

Nemčija obljublja avtonomijo tudi Litvinom.

Berlin, 25. marca. Državni tajnik Zimmermann je sprejel litvinsko deputacijo, ji zagotovil dobrohotnost nemške vlade in obljubil, da bo Nemčija pri sklepu miru skrbela za obsežno avtonomijo Litvinom.

Vstaja na Costarici.

Gení, 26. marca. (K. u.) Pariško poslaništvo v Costarici naznanja, da je bil v vstajo predsednik republike prisiljen odstopiti. Vojni minister general Tinoco zdaj začasno nadomešča predsednika. Kljub temu ni misliti, da bi se Costarica udeležila

Dnevne novice.

+ **Seja Ožjega S. L. S.** se vsled velikega tedna in velikonočnih praznikov preloži od točka 3. aprila na sredo 11. aprila. Čas in kraj kakor navadno.

+ **Sv. obhajilo za mir.** V minoritski cerkvi na Dunaju bo prihodnje nedeljo papežev nuncij delil skupno sv. obhajilo za spravo narodov in skorajšnji mir.

— **Generalu pehote pl. Arzu** je podelil cesar veliki križ Leopoldovega reda z vojno dekoracijo in z meči.

+ **2. junij — za »Rdeči križ«.** Z dovoljenjem notranjega ministra bo »Rdeči križ« v soboto 2. junija priredil svoj tržni dan. Trgovci bodo naprošeni, da odstopijo Rdečemu križu in deželnim društvom poljubni odstotek izkupička. Za posebno darežljivost bodo dobili posebno zahvalno diplomo.

+ **»Hrvatska« o nemškonalnih »smerch«.** Zagrebska »Hrvatska« piše o položaju: »Odnosaji med narodi v monarhiji res niso najboljši, toda če bi utegnili kaka stvar te odnoseje docela zastrupiti, potem bi bile to radikalne nemške stranke, ki zahtevajo sedaj nemški uradni jezik. Uvede naj se pravica in popolna enakopravnost in vsem zunanjim splekarjem bodo izpodmaknjena tla. Naloga državnikov monarhije je, da zadovolje vse narode v monarhiji in odlomijo konico angleškim spletkam. Ravno sedaj, ko se bliža vojna svojemu koncu, treba ustvariti varpe opore notranje zadovoljnosti in solidarnosti.

— **Zborovanje nemškonalnih politikov v Mariboru.** Iz »Tagespst« posnemamo: Prvi letošnji spomladanski dan je zboroval »Deutscher Verein« za Maribor in okolico. Ta Verein ima tudi svoj avstrijski program, ki se glasi: »Stališče »Češkega Svaza«, »Hrvatsko-slovenskega kluba« in izvestno rovanje takozvanega »velikega časopisja« proti nemškonalnim zahtevam po preureditvi Avstrije dokazuje dovolj jasno, kako potrebno je takojšnje uresničenje teh priznanih državnih potreb.« »Deutscher Verein« si pravi nič ne skriva, da je nujno treba rešiti po vojni povzročeno ali odkrito gospodarsko in socialno škodo, pa vendar sta nemški državni jezik in izločitev Galicije, Bukovine in Dalmacije najvažnejši in neizogibni predpogoji za srečno bodočnost naše države in zato zahteva, da vlada takoj izvede te zahteve, pri katerih naj krepko sodelujejo vsi nemški poslanci, korporacije in občine. Govorili so tudi o mariborskih nemških zahtevah n. pr. o tajnem nakupovanju nemških hiš od strani slovenskopanslavističnih sil, ki so oživele in delajo med vojno; pravili so si tudi, da delajo slovenski profesorji nemškim učencem težave pri učenju slovenščine, zato so soglasno sklenili: Nemške dijake poučuj v slovenščini nemški profesor!

+ **Odlikovanja.** Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči so dobili: nadporočnik 47. pp. Herman Pichler, poročnik 17. pp. Peter Bajc in poročnik 3. tren. div. Armin Arbeiter pri 97. pp. — Najvišje pohvalno priznanje z meči so dobili: poročnik 17. pp. Maks Prezelj, nadporočnik 97. pp. Albert Krivič, nadporočnik 97. pp. Josip Zidanšek, poročnik 87. pp. Franc Matek, poročnik 97. pp. Zdenko Hoffmann, poročnik 4. bos. herc. pp. Ivan Primožič, poročnik 47. pp. Josip Petroj, poročnik 97. pp. Ludovik Kiegerl, poročnik 9. san. od. Josip Mrak pri 97. pp. in nadporočnik 7. lov. bat. Anton Jakovac. — Najvišje pohvalno priznanje je dobil stotnik 17. pp. Slavomir Verhunc. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje sta dobila nadporočnik 97. pp. Josip Hofbauer in poročnik 27. pp. Franc Pečnik. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje sta dobila nad. stražmojster Valentin Koren pri nekem brigadnem poveljstvu in nad. stražmojster 12. dež. orož. pov. Alojzij Toni pri okrožnem orožniškem poveljstvu v Kozenicah. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste je dobil tit. narednik 13. sap. bat. Jamnik Andrej. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste je dobil lovec 9. lov. bat., 2. stot., Ivan Pelko, doma z Visokega pri Kranju.

Židovski kongres v Avstriji. Praški židovski tednik »Selbstwehr« predlaga, naj se potom vprašalne pole, ki naj se razpošlje vsem odličnim avstrijskim židom, uvede židovski kongres. Tu naj bi se pečali s stališčem judovstva po sklepu miru in posebno s čimdalje bolj naraščajočim antisemitizmom. V varstvo ogroženega židovstva naj se ustanovi stalno zastopstvo avstrijskega judovstva, ki bo skrbelo tudi za podporo po vojni posebno prizadetih eksistenc in vodilo izseljevanje, kolonizacijo v Palestini itd. Okolnost, da so židje enoten narod, zahteva, da se ustanovi enotna organizacija po zgledu poljske, ukrajinske in češke narodne organizacije.

— **Potres na Dolenjskem.** Zatičina, 26. marca. V noči od 25. na 26. t. m. se je tukaj ob tričetrt na 12 uro slišal močan, več sekund trajajoč potres. Sledila sta dva močna sunka skoraj zaporedoma, in sicer tako hudo, da so vrata skripala in okna žvenketala, kakor bi jih burja tresla. Soba se je nekako zazibala v smeri od vzhoda proti zahodu in ljudje so se plašno dvignili iz postelj, užgavši sveče in svetilke. — Danes, 26. marca, je bilo čuti ob 9. uri zjutraj še nekaj bolj šibkih sunkov, kateri so se vrstili eden za drugim. Ponočni potres je slišalo skoraj vse prebivalstvo zatiško in tudi okoličani po drugih vaseh. Jutranje bolj šibke sunke pa niso vsi ljudje čutili. — Od 21. t. m. več ali manj neprenehoma sneži. Padlo je sedaj — na pomlad — več snega nego pozimi. Včeraj, 25. t. m., se je pa zjasnilo in sedaj imamo krasno pomladansko vreme. Solnce dobro dripeka in

snež kopni. Upamo, da se zdaj snega kmalu iznebimo.

— **Opetovano odlikovanje mladega slovenskega zdravnika.** Vojaški asistenčni zdravnik, g. dr. Vilko Marin iz Maribora, odlikovan je že drugič, sedaj s častnim znakom II. razreda Rdečega križa z vojnim okraskom pristojbine prosto; signum laudis je bilo pred letom njegovo prvo odlikovanje.

Smrt za domovino. V Gradcu je umrl v bolnišnici g. Vinko Grgič, bivši uradnik Delavskega podpornega društva v Trstu in računski podčastnik na južnem bojišču.

— **Iz finančne službe.** Gospod Mihael Amon, komisar finančne straže v Kranju, je imenovan višjim komisarjem II. razreda.

— **Slovenski kipar Franc Berneker** namerava otvoriti v Zagrebu svoj atelier.

— **Umrla je v Šmartnu nad Kamnikom** mati č. g. kaplana Iv. Strajharja v Št. Rupertu, ga. Frančiška Strajhar. Pogreb se je vršil danes, N. p. v. m!

— **Iz srednješolske službe.** Deželni šolski svet je pravega učitelja na državni realki v Idriji Ivana Tejhala imenoval definitivnega in mu dal naslov profesor.

— **Primarij dr. P. Defranceschi na Dunaju** ordinira od 2. do 4. ure popoldne v IX. okraju, Währingerstrasse 24, I. nadstr. Dunajske Slovence opozarjamo na današnji njegov oglas.

Vojni ujetniki bodo smeli čitati liste. Glasom ogrskih listov bo poslej vojnim ujetnikom dovoljeno čitati avstroogrske časnike. Nadzorstvo nad častniškimi čitvom bodo izvrševali orožniki in ujetniška transportna poveljstva.

Prebiranje v vojnem častnikarskem stanu. Praška »Nar. Politika« poroča, da so v vojnem tiskovnem stanu omejili število častnikarskih poročevalcev. Po izvršenem prebiranju je ostalo v vojnem tiskovnem stanu izmed 31 avstrijskih in ogrskih poročevalcev samo še 14, ostali so nastopili vojaško službo pri svojih poveljstvih.

— **Obesil se je v Zagorju delavec** Vincenc Goles, doma iz Celjske okolice.

Parlament?

Praga, 26. marca. »Narodny Listy« poročajo z Dunaja: V soboto se je vršil večurni ministrski svet. Govorilo se je tudi o pripravah za sklicanje parlamenta, ki naj bi se sešel 17. maja. Zasedanje naj bi bilo daljše, kakor se je prvotno mislilo. Delovni program naj bi bil tak, da bi izpolnil celo zasedanje, ki naj bi trajalo do konca junija. Misli se tudi na sklicanje delegacij, ki bi sedaj zborovale na Dunaju. S cesarskim patentom o sklicanju parlamenta bi bilo imenovanih tudi 32 novih dosmrtnih članov gosposke zbornice.

Gospodarske beležke.

Pomoč šolske mladine in učiteljev pri spomladnih delih. Deželni šolski svet je odredil z odlokom z dne 10. marca 1917, številka 1919, da se imajo tudi letos izvršiti vse potrebne olajšave v šolskem obisku za čas spomladnega in poznejšega kmetijskega dela. Krajni šolski sveti imajo pravico, oprostiti za delo sposobne učence šolskega pouka, skrajšati po potrebi ves šolski pouk in ob času nujnega dela s podukom sploh prenehati in šolo skleniti. Učitelji ljudskih in meščanskih šol imajo vsa potrebna dela po možnosti pospeševati in sodelovati in pomagati tudi pri vseh delih žetvenih komisij. Ravnotako imajo ravnateljstva srednjih šol oprostiti učence za čas najbolj nujnega dela, da pomagajo doma in sploh pri nujnih kmetijskih delih. Dotična okrožnica deželnega šolskega sveta se je poslala tudi na vsa županstva in župne urade.

Cene vinu v Dalmaciji. Hektoliter dobrega črnega dalmatinskega vina plačujejo trgovci po 350 do 400 K.

Krompirja dobi na Dunaju ena oseba na teden pol kilograma.

Ljubljanske novice.

Ij Prošnja na deželno vlado. — **Izdajte karte za petrolej.** Iz občinstva so se že večkrat čule prošnje, da bi se uvedle karte za petrolej. Tako bi dobil petrolej vsak, sedaj pa iz ene rodbine trije ali štirje gredo po petrolej, za ostale čakajoče ga pa naenkrat zmanjka. Tudi bi se s tem preprečilo dolgo čakanje na cesti, ki ljudi samo razburja. Prosimo tozadevno za hitro odpomoc in takojšnjo odredbo. Le hitro in krepko proti izrabljanju! Občinstvo bo deželni vladi za to zelo hvaležno.

Ij Večkrat odlikovan Ljubljčan. Narodnik g. Franšturm je bil javno pohvaljen od kornega poveljstva in je bil odlikovan z železnim križcem s krono. To je že njegovo tretje odlikovanje.

Primorske novice.

Postrezitelj Franc Pirc, k. u. k. Lagerhospital, Abt. Nr. 5, Bar. 105, Feldbach, Štajersko, išče svojo družino, doma iz Vojsčice št. 5, Primorsko, za katero že ne ve 8 mescev prav nič.

— **Smrt begunskega dekleta.** Dne 22. t. m. je umrla, previdena s svetotajstvi, na Dunaju v najlepši dobi, komaj 22 let stara Leopoldina Kren iz Medane v Brdih (Goriško). Hiralna in bolehalna je na neozdravljivi bolezni, ki se v sedanjih časih tako rada prime naših beguncev. Pogreb se je vršil v nedeljo.

V Rihenberg je padlo v zadnjem času več granat in sicer med Vasjo in Vidmarščem. 5. t. m. o b11. uri dop. je padlo iz zrakoplova 12 bomb. — 14. t. m. je vršel Italijan s Krasa 10 granat med Vrhom in Preserji ter tik krog sv. Katarine. — Danes 20. t. m. ob 9. uri jutraj je padlo nad Vidmarščem 10, ob 6. zvečer med mostom in Vidmarščem 6 granat — vse v smeri proti sv. Martinu.

Umril je v Florenci bivši dolgoletni urednik »Prager Abendblatta« Hugon R. pl. Jeunik, star 70 let. Živel je v Gorici, odkoder so ga Italijani z njegovo soprogo odpeljali v Florencio.

Spomladansko obdelovanje zemljišč. Goriški deželni odbor je razposlal vsem občinskim upravam na Goriškem okrožnico, v kateri opozarja na ukaz poljedelskega ministrstva, ki se tiče zagotovitve letošnjega spomladanskega pridelovanja. Prepričani smo, da bo tako, kakor želi deželni odbor, da se postavijo vse delovne moči, ki so na razpolago, v službo kmetijstva, da se produktivnost zemlje ohrani in če le mogoče še poveča. Tisti, ki so doma, store brez dvoma svojo dolžnost in istotako oni, ki morejo iti domov, opraviti kmetijsko delo. Obenem pa opozarjamo odbore za begunce, politične oblasti in županstva po Kranjskem in Štajerskem, kjer je tako veliko goriških beguncev, naj bi poskrbeli, da pridejo do kmetijskega dela vsi za delo sposobni kmetovalci; istotako ženske. Mnogo jih je, ki bi radi delali kmetijska, vrtnarska dela, pa morajo držati križem roke. S kmetijskim delom bi se pomagalo marsikateremu beguncu in ukaz poljedelskega ministrstva bi se mogel tako najbolje izvršiti.

Italijanska begunska šola v Celju. Ljudska šola za otroke laških beguncev v Celju se je nahajala pri Zelenem travniku. A tamošnje prostore je zasedlo vojaštvo in tako imajo sedaj otroci, pričenši s 1. marcem t. l., pouk ob popoldnevih v edinih dveh sobah slovenske okoliške ljudske šole.

Zopel 77 ladij, nad 80.000 ton potopljenih.

Berlin, 25. marca. Uradno: Naši podmorski čolni so poleg že objavljenih potopov meseca marca zadnje dni še potopili: 25 parnikov, 14 jadrnic in 37 ribiških ladij, ki so obsegali skupno 80.000 ton. Dalje je neki naš podmorski čoln potopil 9. t. m. v Kanalu neko angleško dvokrovno ladjo, na katero je streljal s topovi.

Med potopljenimi ladjami jih je bilo 23 angleških, 27 francoskih, 1 italijanska, 9 norveških, 2 ameriška, 1 španska in 1 nizozemska; o dvanajstih ladjah se imena in narodnost niso mogla doznati.

Proti grškemu kralju?

Grke resno skrbi, da ne bi sporazum zdaj odstranil grškega kralja, kar je Sarraill že večkrat priporočal. Francija in Anglija bi ga bili radi odstavili, a ozirali sta se na carja, ki je zelo podpiral kralja Konstantina iz dinastičnih razlogov in ker je v sorodu z njim. Zdaj, ko je moral car odstopiti, tudi teh ozirov ni več.

Vsprejem v c. in kr. mornariško akademijo.

S pričetkom šolskega leta 1917—18 se bo sprejelo v c. in kr. mornariško akademijo okoli 70 gojencev deloma brezplačno deloma proti plačilu letnega pavšala 1600 kron oziroma polovice pavšala v znesku 800 K. Popolnoma oziroma na pol prostih državnih gojenskih mest je 30, od ostalih štirideset mest je pa nekaj ustanovnih, tako n. pr. eno popolnoma prosto, eno pa polprosto od deželnega odbora kranjskega. Splošni pogoji za sprejem v I. letnik c. in kr. mornariške akademije so: 1. avstrijsko, oziroma ogrsko državljanstvo ali bosansko-hercegovsko deželanstvo; 2. telesna sposobnost za mornariško vzgojo ter tudi za bodočo vojno službo na morju; 3. sposobnost je dokazati po »Predpisu za zdravniško preiskavo pomorskih aspirantov in prostilcev za vsprejem kot gojenec c. in kr. mornariške akademije«; 4. zadovoljivo нравno vedenje; 5. izpolnjeno 14. in neprekoračeno 16. leto življenja; 6. dosežanje šolanje, dovršeno z najmanj zadovoljivim (dobrim) uspehom in sicer: štirje nižji razredi kake javne tuzemske srednje šole ali ravno toliko letnikov vojaške nižje realke, z nadaljnim pogojem, da je prostilec dobil v matematiki najmanj red »dobro«. (Tiskane popolne pogoje za vsprejem je dobiti pri tvrdki L. W. Seidl & Sohn na Dunaju). Do državnih prostih oziroma pol-

prostih mest imajo pravico sinovi častnikov, vojaških, dvornih ali civilnih državnih uradnikov; do kranjskih deželnih ustanov pa sinovi nepremožnih slojev prebivalstva vojvodine Kranjske. — Prošnje za vsprejem je vlagati na c. in kr. vojno ministrstvo, mornariški odsek, Dunaj, in sicer od državnih uslužbencev potom predpostavljene jim oblasti in vojaškega krajnega poveljstva, od privatnih oseb pa potom najbližjega vojaškega štacijskega ali okrajnega dopolnilnega poveljstva. Prošnje za kranjsko deželno ustanovo se vložijo lahko tudi pri deželnem odboru v Ljubljani. — Prošnje morajo dospeti najkasneje do 30. junija v vojno ministrstvo, mornariški odsek, na Dunaju III. Prošnji je priložiti: 1. krstni list; 2. domovinski list (prosilčev); 3. izpričevalo vojaškega zdravnika; 4. izpričevalo o cepljenju koz, če cepljenje ni potrjeno v zdravniškem izpričevalu; 5. vsa izpričevala srednje šole; 6. izpričevalo o premoženju, potrjeno od županstva in župnega urada. Prošnje je kolkovati s kolekom za 2 K, vsako še nekolokovano prilogo pa s kolekom za 50 h. Prošnje smejo vložiti samo stariši (oče, če njega ni, mati ali varih).

Fr. Omerza: Homerjeva Iliada. I.—VI. spev. Slovenski prevod krasnih pesnitev starogrškega pesnika Homerja v verzih ne bo samo dober pripomoček dijakom, ki morajo predstavljati Homerjeve pesnitve iz grškega originala v slovenščino ali nemščino, ampak bo dobrodošel vsem prijateljem stare grške literature, posebno onim, ki so svoj čas že čitali Homerja v originalu. Knjižica, ki obsega prvih šest spevov Iliade, se dobiva v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in stane nevezana s poštnino vred le 1 K 80 vin.

Naročajte nabitke iz usnja, s tem prihranite podplate. Cena z žeblički za en par za gospode K 1'80, za dame K 1'50, za otroke K 1'20. Zaradi drage poštnine priporoča se naročiti za več parov skupaj. Dobe se pri Peter Kozina & Ko. v Ljubljani.

Bolečine v mišicah, kitah in členkih odstranjamo z drgnjenjem s Fellerjevimi oživljajočim, bolj lajšajočim rastlinskim esenčnim fluidom z znamko »Elsa-fluid«. Zdravniško priporočilo. Stotisoči zahvalnic. Predvojnne cene. 12 steklenic franco stane le 6 kron. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 143 (Hrvatsko). (ei)

Kostanjev les 367

do 2 m dolg, cepljen 10 do 30 cm v prerezu kupuje Vinko Uabič, veletržec, Zalec, Južnoštajersko.

Ponudbe s skrajno ceno, množino in rok dobave naj se vpošljejo! Točno plačilo. — Kulantno poslovanje! Kupujem tudi mehak, bukov, hrastov les, okrogel in žagan.

Gozdni manipulant
obenem
DELOVODJA

se išče za Koroško za trajno mesto. Vsaj delno znanje nemščine se zahteva. Naslov pove uprava »Slov.« pod št. „1000—569“

Orehov les v hlohlih
Kostanjev les v polenih in hlohlih
2407 **kupim**

vsako vagono množino po najvišji dnevni ceni. J. POGAČNIK, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

Zastoj in poštnine prosto

dobi vsak na željo svoj glavni katalog s ca 4000 slikami ur, srebrnine, zlatnine, godbenih in brivskih predmetov. Solske in koncertne violine po K 12, 13, 16, 18, 22, 30, 40 in više. Dobre harmonike a K 8, 10, 12, 14, 16, 22, 30, 40, 50, in više. Zamena dovoljena ali denar nazaj. — Pošiljatev po povzetju ali predplačilu Razposiljalnica.
JAN KONRAD c. in kr. dvorni dobavitelj, Most (Brux) št. 1752, Češko.

Drvarji
vojaščine prosti

5 do 6 mož ali tudi več se sprejme proti dobri plači za Koroško za delo od 1. maja do konca oktobra 1917. Plača se na dan ali v akordu po dogovoru. Ponudbe pod št. „1000—568“ na upravo tega lista.

Zahvala.

Za vse ljubeznive dokaze vsestranskega sočutja ob bridki izgubi našega nepozabnega, dobrega soproga, očeta, tasta, starega očeta, brata, itd. gospoda

Antona Majzeli

posestnika

izreka vsem sorodnikom, prijateljem in znancem blagega pokojnika tem potom najsrčnejšo zahvalo

žalujoča rodbina:

Majzelj-dr. Lipša.

Št. Jernej, 27. marca 1917.

745

Išče se neoznanjen, priden in delaven

pomočnik

kateri bi bil cbenem kot

poslovodja

špecerijske stroke. Vojaščine popolnoma prost.

Franc Dolenz, Kranj.

Dr. Peter Defranceschi

primarij in šefkirurg 744

v c. in kr. vojni bolnici Grinzing na Dunaju

ordinira od 2-4

18. Währingerstrasse 24-1. Telefon 12264.

724 Išče se za takojšnji vstop

trgovski sluga

pismene ponudbe naj se naslovijo na „Poštni predal 73, Ljubljana.“

ZAHVALA.

Vsem, ki so ob nenadomestljivi izgubi mojega iskrenoljubljenega soproga, oziroma očeta, gospoda

Vinka Kramaršič

revizorja Zadrzne zveze v Ljubljani

na ta ali oni način tešili našo neizmerno bol, vsem, ki so s svojimi tolažilnimi obiski blagemu pokojniku lajšali njegovo trpljenje, izrekam v svojem in v imenu svojih otrok in sorodnikov najprisernejšo zahvalo.

Posebno se hvaležno zahvaljujemo slavnemu načelstvu Zadrzne zveze v Ljubljani za obilno pomoč v dolgotrajni bolezni, častit. predstojništvu bolnice Usmiljenih bratov v Kandiji za veliko požrtvovalnost, tolažbo in očetovsko skrb, ki jo je užival pri njih blagi pokojnik, vsem preč. gospodom za vodstvo pogreba, osobito v. l. g. kanoniku Zlogarju in posojilničnemu tajniku gospodu Mervarju, uradništvu Zadrzne zveze in sploh vsem prijateljem in znancem, ki so rajnika spremlili na zadnji poti.

Naj dobrotni Bog vsem obilno povrne!

V Ljubljani, 26. marca 1917.

Marija Kramaršič in otroci.

Zamaške

nove in stare **kupi** vsako množino

tvrdka JELAČIN & Ko. Ljubljana

Ljubljanska industrija probkovich zamaškov

Lepo posestvo ::

obstoječe iz enonadstropne, popolnoma prenovljene hiše z vsemi potrebnimi, zelo prostornimi gospodarskimi poslopji, lepim vrtom in zemljiščem, se pod vsega zemlji- ugodnimi pogoji **proda.** Hiša je 9 hektarov. Hiša stoji na najbolj prometnem prostoru trga in je zelo pripravna za vsako trgovino in obrt. Proda se tudi sama hiša z vrtom brez zemljišča. Vsa druga pojasnila daje

Posojilnica v Žužemberku, Dolensko. 740

!! Učiteljica !!

sprejme vzgojo otrok za cel dan ali poldneva. Ponudbe se prosi na upravo lista pod »Učiteljica«. 741

Vdan v Božjo voljo ujudno priporočam dragim znancem in prijateljem v pobožno molitev svojo drago in skrbno mater

FRANČIŠKO STRAJHAR

ki jih je Vsemodri danes 25. marca 1917 poklical k Sebi v boljše življenje. Pogreb predrage matere bo 27. marca v Smartinu pri Kamniku.

Bog jim daj večni mir in pokoj!

Št. Rupert, dne 26. marca 1917.

Ivan Strajhar, kaplan.

ADOLF KLAUSNER, Baden pri Dunaju Weilburgstr. 49

Guljažve kocke v 6 vin. zavitkih
Gobne " K 32 za tisoč
Zelenjadne " v 5 vin. zavitkih
bouillona " K 27 za tisoč
paprika "

Herout-ovi bouillon z zelenjavo, 1 škatlija s 100 tabletami K 18---. Vse iz Badna, zavojlna za lastno ceno. Najboljše kakovosti izbornega okusa. Gornje cene le za razprodajalce.

S tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je umrl naš dobi, nepozabni oče, gospod

Peter Navinšek

zasebnik.

Udan v voljo božjo v življenju kakor tudi v trpljenju izdihnil je blago svojo dušo.

Pogreb se vrši v sredo 28. marca ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Krakovski nasip 10 na pokopališče k sv. Križu.

V Ljubljani, dne 27. marca 1917.

Emil Navinšek

brivec in posestnik.

Adolf Navinšek

c. in kr. evidenčni asist.

Viktor Navinšek

trgovec v Connemaugh

sinovi.

U. Št. A.

Hilda, Leo in Emil

vnuki.

Fanny Navinšek, roj. Zitterer

sinaha.

Ernestina Zitterer